

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ 2012 ГОДИНА - ОКОНЧАТЕЛНИ ДАННИ

През 2012 г. brutният вътрешен продукт (БВП) възлиза на 78 089 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в съпоставими цени за 2005 г., БВП се е увеличил с 0.6% спрямо предходната година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

По окончателни данни произведеният брутен вътрешен продукт¹ през 2012 г. възлиза на 78 089 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 10 689 лв. от стойностния обем на показателя. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 39 926 млн. евро, като на човек от населението се падат 5 465 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² през 2012 г. е 67 077 млн. лв. по текущи цени.

Индустриалният сектор увеличава относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0.6 процентни пункта през 2012 г. спрямо предходната година и достига до 31.1%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, е 63.5%, което е с 0.6 процентни пункта по-малко спрямо предходната година. Относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката достига до 5.4%, което показва запазване на равнището от 2011 година.

¹ **Брутният вътрешен продукт по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

1. БВП е сума от brutната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните отрасли на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите (които не са разпределени по сектори и отрасли). БВП е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

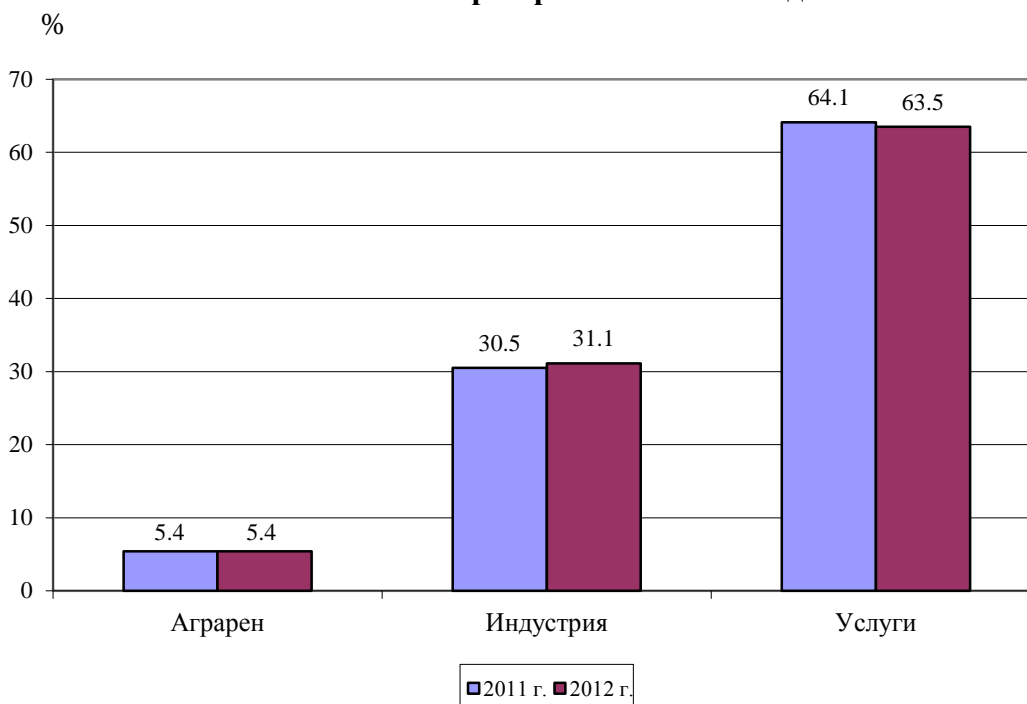
2. БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентите институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

3. БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната добавена стойност (БДС)** по базисни цени е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени (преди начисляването на данъци върху продуктите и услугите, включително субсидиите върху продуктите) и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Относителен дял на брутната добавена стойност по икономически сектори през 2011 и 2012 година

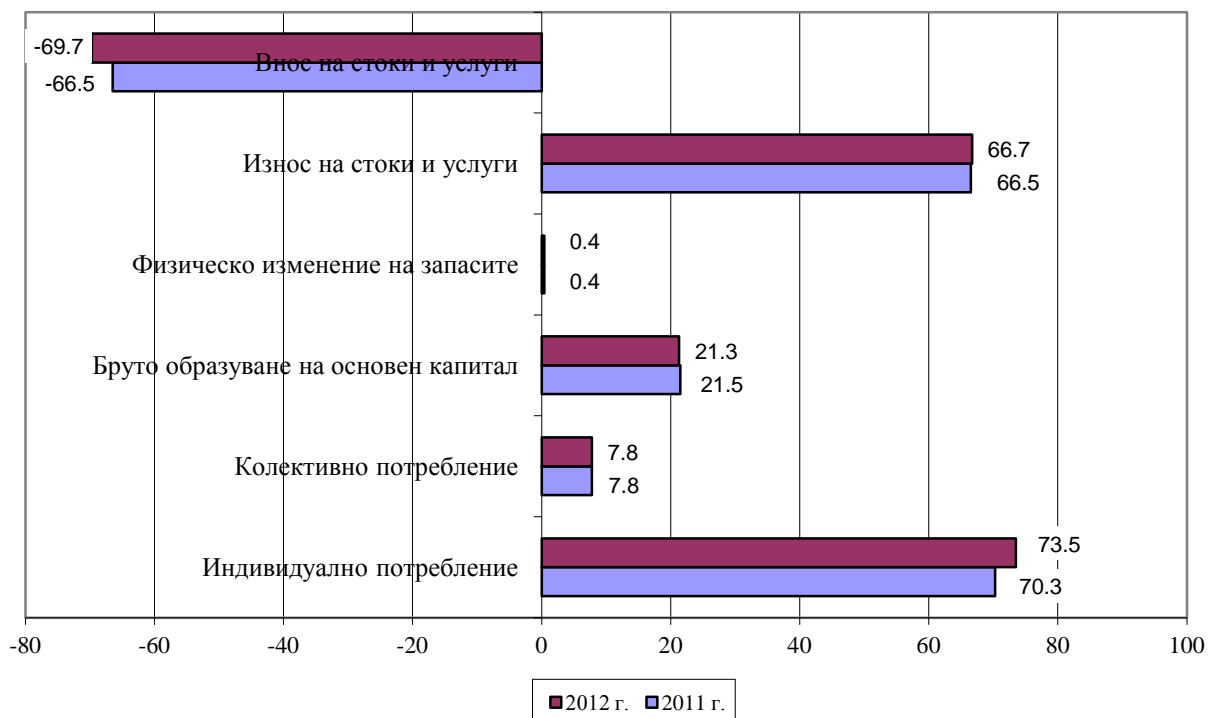

За индивидуално потребление на населението¹ през 2012 г. са изразходвани 73.5% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 21.3% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

¹ **Разходите за крайно потребление** включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² **Бруто образуването в основен капитал** се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определен отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството (или от внос), които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през 2011 и 2012 година

Преизчислен по цени на 2005 г., БВП през 2012 г. се е увеличил с 0.6% спрямо 2011 година.

През 2012 г. спрямо предходната година брутната добавена стойност нараства с 0.1%, като динамиката ѝ се определя основно от регистрирания ръст в следните икономически дейности: Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване - с 2.5%; Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с 2.2%; Операции с недвижими имоти - с 1.8%; Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа - с 0.3%.

По отношение на компонентите на крайното използване основен принос за регистрирания положителен икономически растеж бележат крайното потребление и бруто образуването в основен капитал - съответно с 2.9 и 4.0%.

Методологични бележки

Националните сметки на България са разработени в съответствие с възприетите методологически принципи на „Европейската система от сметки, 1995“ (ЕСС '95) - издание на Евростат, и на „Системата на националните сметки“, 1993 - съвместно издание на ООН, ОИСР, Евростат, МВФ и Световната банка. Основен макроикономически показател на Системата за национални сметки е брутният вътрешен продукт.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове - годишни данни - по показатели са представени в посочените таблици. Представянето на данните в динамични редове по средногодишни цени на определена референтна година - 2005 г. - се основава на преизчисления чрез използването на индексите на физическия обем за всяко тримесечие към съответното тримесечие на предходната година. За тази цел се прилага методът „Annual overlap“, който осигурява вертикална съпоставимост на данните, т.е. сумата от тримесечните стойности е равна на годишната стойност на съответния показател, но данните са неадитивни при агрегирането им, като съставни компоненти на съответните макроикономически агрегати.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. За официална е приета оценката на БВП по производствения метод. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт през 2012 година

		2012		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	67077	100.0	85.9
2	Аграрен сектор	3647	5.4	4.7
3	Индустрия	20871	31.1	26.7
4	Услуги	42559	63.5	54.5
5	Корективи	11012	0.0	14.1
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	78089		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	63498		81.3
8	Индивидуално	57433		73.5
9	Колективно	6065		7.8
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	16979		21.7
11	В основен капитал	16701		21.3
12	Изменение на запасите	278		0.4
13	Външнотърговско салдо (14-15)	-2388		-3.0
14	Износ на стоки и услуги	52054		66.7
15	Внос на стоки и услуги	54442		69.7
16	Статистическа разлика	0		0.0